

© DUMITRU CONSTANTIN-DULCAN

&

Editura Școala Ardeleană, 2019

Cluj-Napoca, str. Mecanicilor nr. 48

Redacția: tel 0364-117.252; 0728.084.801

e-mail: office@scoalaardeleanacluj.ro,

redactie@scoalaardeleanacluj.ro

Difuzare: tel/ fax 0364-117.246; 0728.084.803

e-mail: difuzare@scoalaardeleanacluj.ro,

esadifuzare@gmail.com

www.scoalaardeleanacluj.ro

Descrierea CIP este disponibilă la

Biblioteca Națională a României

ISBN 978-606-797-376-1

Copertă: **Adrian Grecu**

Foto coperta a IV-a: **Ovidiu Neagu**

Editor: Vasile George Dâncu

Redactare: Cristina Braiț, Sandra Cibicenco

Tehnoredactare: Cristina Braiț

DUMITRU CONSTANTIN-DULCAN

CREIERUL ȘI MINTEA UNIVERSULUI

Cluj-Napoca, 2019

Re. **Capitolul XV** meni și cărți

CITINDU-L PE HARARI.....	415
Religia și știința • O lume fără Dumnezeu	
UNICITATEA SAU DUALITATEA CONȘTIINȚEI..	425
Precaritatea partidelor politice • Premisele viitorului	
ANIMALELE AU EMOȚII ȘI SUFLET?	436
CUM VEDE HARARI LIBERTATEA.....	442
GLOBALIZAREA ARE UN VIITOR?	447
DATAISMUL.....	450
„SĂ DĂM SENS UNEI LUMI FĂRĂ SENS”	452
Ce este rău și ce este bine	
HOMO DEUS	454

În loc de concluzii**VIITORUL OMENIRII****PRIVIT DIN PERSPECTIVA ȘTIINȚIFICĂ** 461

Omul privit din perspectiva noilor științe • Lecțiile fizicii cuantice • Mentea din materie • Universul spiritual atestat de experiențele morții clinice • Lecția neuroștiințelor • Ura este cancerul ființei • Lanțul ucigaș al urii pentru ură • Longevitatea și telomerii • Copiii-lupi • Inegalitatea umană și nevoia de o societate echitabilă

BIBLIOGRAFIE..... 477**DESPRE AUTOR** 487**ARGUMENT**

A atribui Universului un creier și o minte este, desigur, o metaforă, dar înapoia acesteia se află un mare adevăr, și anume acela al unei aparente minți, al unei rațiuni care străbate, de la stele până la firul de iarbă, toate legitățile lumii existente.

Om și galaxii își datorează existența aceleiași legi fundamentale înscrise în profunzimea cuantică a materiei, în dansul particulelor subatomice care se interferează, intră în coliziune și dau naștere unor noi particule. Din infinita lor facere și desfacere, din frământări și din aparentă rătăcire, sosesc apoi pentru câteva nanosecunde în lumea noastră, conturează toate formele ei existente și dispar în Universul din care au venit.

Ne întrebăm cine generează aceste particule, cine le impune eterna lor mișcare și neodihnă, de unde vin și unde se duc?

Înclinăm să credem că suntem singurele ființe raționale, dar vom vedea că întâlnim conduite inteligente la toate nivelurile de existență ale lumii vii. Ceea ce numim conștiință nu este doar proprietatea creierului uman, ci o manifestare inclusiv în dimensiunea Universului. Și dacă este

Revenii. Acest rost ne conferă motivația de a fi și calea de eliberare, de salvare.

Avem nevoie de o nouă conștiință, o nouă gândire, o nouă paradigmă, o nouă spiritualitate.

În fiecare clipă, cu fiecare gând pe care îl avem, cu fiecare acțiune, pledăm pentru viață sau pentru moarte. Alegerea ne aparține. Respectul pentru valorile etice, pe care se sprijină însuși Universul, nu mai reprezintă o simplă convenție socială, ci o condiție vitală a propriei existențe, înscrisă în structura noastră biologică, în ADN-ul nostru.

Niciodată până la aceste studii de Neurofiziologie de la cumpăna dintre secolul trecut și cel în care ne aflăm nu am avut o motivare științifică a Binelui și Răului provocate nouă înșine, semenilor noștri și mediului cosmic și ambiant printr-un simplu gând.

Am fost așezați în acest punct din Galaxie, alături de luceferi, cum le spunea genialul nostru poet, oferindu-ni-se toate instrumentele de care avem nevoie pentru a prospera și a înflori, *nu pentru a ne ucide*. Trebuie doar să vrem. *Trebuie doar să cedăm din orgoliul nostru, atât de puțin, pentru a câștiga atât de mult.*

Fizica actuală ne spune că suntem atât de indisolubil conectați unii cu alții prin fire și forțe invizibile, încât nu putem decât *ori să evoluăm împreună, ori să dispărem împreună.*

Vreau să cred în *înțelepciunea* de pe urmă, *alegând viața.*

Capitolul I

SCURTĂ CONFESIUNE

Fiecare viață este o poveste. E important însă dacă ți-o scrii tu însuți, cel puțin într-o anumită măsură, sau dacă este determinată în cea mai mare parte de circumstanțele vieții.

Condițiile existenței au fost numite „destin” și până de curând se credea că destinul este implacabil, că este înscris rigid în codul nostru genetic.

Fără îndoială că „nimeni nu își poate depăși propria umbră”, nu poate ignora total circumstanțele lumii în care trăiește. Cu mintea de acum, știu că prin voință și perseverență este posibil, în mare parte, să devii ceea ce s-a numit „self-made man”, să te construiești pe tine însuți. Istoria marilor creatori și a marilor personalități este plină de astfel de exemple, începând din Antichitate și până în prezent. Afirm cu recunoștință că am avut șansa să beneficiaz de astfel de lecturi grație unora dintre profesorii mei din perioada gimnaziului, care mi-au fost și exemple demne de urmat. Citind viața oamenilor care au

rămas în istoria lumii prin mari merite, am sesizat că majoritatea dintre ei vorbesc despre modelele care i-au inspirat. Îndeosebi în adolescență, când creierul, prin transformările endocrine, devine foarte receptiv la spectacolul vieții cu întreaga sa varietate de forme de exprimare, nevoia de modele se impune. Adolescența este vârsta marilor aspirații, dar și a lipsei de experiență și de repere. De aceea este nevoie de modele, de ghidarea de către părinți și de către societate.

Cu toții greșim când neglijăm acest aspect din viața copiilor noștri. Și nu sunt puțini tinerii care eșuează ori aleg căi greșite de formare sau, mai rău, se autodistrug.

Dacă părinții, din diverse motive, nu sunt nici ei buni educatori, profesorii lor nu pot avea scuze. Sunt noțiuni care ar trebui să facă obiectul pregătirii psiho-pedagogice a tuturor celor care își aleg profesia de educatori. Atenția cea mai mare ar trebui acordată copiilor timizi, care pot oferi surprize de comportamente nedorite când se cred incapabili de performanțele cerute de școală. Acești copii, în loc să fie admonestați, ar trebui să fie încurajați, susținuți moral.

Condițiile în care m-am dezvoltat eu însumi le-am descris mai detaliat în cartea *În căutarea sensului pierdut*, vol. I: *Întâlnirea cu destinul*. Acesta a fost dedicat momentelor de început ale căutărilor mele, oferind amănunte de ordin autobiografic pe care nu le voi relua decât în măsura cerută de contextul expunerii.

Încerc aici să prezint modul în care am perceput realitatea lumii dincolo de fața sa vizibilă impusă de istoria timpului trecut, să înțeleg esența sa perenă situată înapoia formelor efemere în care se manifestă.

Voi spune de la început că între ceea ce mi-am propus să cunosc prin efortul de instruire și ceea ce am obținut dincolo de studii și lecturi este o imensă diferență.

În mod total neașteptat și necerut de mine, am avut șansa unor experiențe inedite, venite instantaneu, și a unor vise premonitorii sau anticipative, cum le-am numit eu și pe care C.G. Jung le-a definit ca fiind semnificative.

*

* *

M-am născut sub zodia Scorpionului, la începutul lunii noiembrie, după-amiaza. Importanța zodiilor în viața noastră este discutabilă. Îmi amintesc de duelul dintre profesorul de psihiatrie Stanislav Grof (SUA) și celebrul astronom Carl Sagan.

Profesorul Stanislav Grof susținea că în momentul nașterii suntem influențați de conjunctura câmpurilor planetare, mai exact de interferența lor, care își lasă amprenta, cel puțin parțial, asupra destinului nostru. Carl Sagan nega cu vehemență această influență, considerând aceste alegații ca pure superstiții. Argument major: două persoane născute în același timp și în același loc au destine diferite.

Și totuși, persistența acestei credințe în timp, originea sa în lumea Orientului Mijlociu, care a avut un important aport în începuturile civilizației umane, îi conferă o valoare cel puțin ca sugestie a unor elemente

Recomune, constatate statistic la cei născuți sub aceeași zodie. Vorbim la modul orientativ și în niciun caz ca adevăr absolut.

Memoria mea funcționează din vremea în care mama încă mă mai putea ține în brațe și se străduia să mă învețe trecerea la hrana obișnuită. Îmi amintesc și de momentul când, mergând de mână alături de ea și obosind, ridicam mâinile ca să mă ia în brațe.

Știu sigur când am înțeles rolul fiecărei persoane din familie. Mai aveam încă trei frați (doi băieți și o soră). Mama era idolul vieții mele, inima universului meu psihologic, celorlalți le atribuiam un rol secundar.

Eram un copil interiorizat și foarte atent la comportamentul tuturor celor pe care îi întâlneam. La vremea aceea îi clasificam pe oameni în buni, indiferenți și răi, în funcție de atitudinea agresivă sau de bunăvoința față de semeni și, sigur, față de mine. Îi evitam întotdeauna pe cei agresivi. Spre surpriza mea, câțiva dintre cei agresivi în copilărie au devenit oameni cu un comportament foarte decent ca adulți. Sigur, unii s-au manifestat ca „bătăuși ai satului” și mai târziu.

Spun asta pentru că studiile actuale asupra comportamentului uman sunt uneori contrazise de realitatea vieții. Voi aborda mai târziu cu date științifice și acest capitol.

Prima experiență neobișnuită am avut-o la vârsta de 3-4 ani. Am sesizat că, dacă îmi doream ceva și era, bineînțeles, în limitele posibilităților mediului în care trăiam, mi se împlinea. Dacă în prima copilărie

îmi doream doar dulciuri, mai târziu, în anii de studii, îmi doream diverse cărți care erau incluse în programul meu de instruire. Spre exemplu, în anii de studenție eram la capitolul literaturii și culturii universale. Din literatura universală se publicau deja și la noi multe cărți, dar din istoria religiilor, a culturii umane de pretutindeni, a artei, a filosofiei, nu erau ușor de găsit.

Am povestit în scrierile mele cum mi s-a oferit cea mai rară carte, netradusă niciodată la noi, despre societățile antice de mistere. Cineva mi-a adus-o, fără să i-o cer. Era publicată în Franța, în 1941. Am fost primul cititor al acestui exemplar, cu filele încă nedespărțite. Aș putea spune că m-a așteptat 40 de ani ca să fiu primul său cititor. Am căutat-o cu ardoare, fără să știu că există, pentru a-mi lămurii ritualurile efectuate în interiorul societăților antice de mistere. Voiam o explicație dincolo de mitologia criticii materialiste.

Privind înapoi, cred că mai tot ceea ce am realizat important în viață a fost mai întâi dorit, anticipat. Acum este la modă să se spună, mai mult sau mai puțin în glumă: „Ai grijă ce îți dorești, că îți se poate întâmpla”.

La vremea când aveam aceste experiențe, eram cu toții îmbâcsiți de filosofia materialistă simplistă și nu vorbea nimeni de așa-zisa „proiectare a unei dorințe în astral” pentru a ți se îndeplini. Modul meu de operare era o simplă constatare că lucrurile se pot întâmpla dacă le dorești insistent. Astăzi, în era fizicii moderne, știm că, procedând astfel, ne putem crea propria realitate, activând una dintre posibilitățile

latente existente în dimensiunea cuantică. Avem acum suficiente argumente venite din domeniul fizicii cuantice și al psihologiei dezvoltării care ne spun că trăim într-un univers spiritual, dincolo de aparența sa fizică. În consecință, după cum spun Joe Dispenza și alții, putem obține ceea ce vrem dacă știm cum să comunicăm cu Universul. Drumul până la această cunoaștere a fost însă foarte lung și, cel puțin pentru mine, a însemnat o căutare de-a lungul întregii mele vieți.

Știința actuală ne spune că inclusiv genele noastre sunt influențate și de factorii de mediu ambiant și cosmic, de stres, de traumatismele psihice și fizice, de coloratura emoțiilor noastre, de bolile pe care le avem și, ceea ce este foarte important, de gândurile noastre. Vom detalia mai târziu cu date concrete din literatura științifică.

Atent la psihologia umană, încă de la vârsta în care m-am conștientizat pe mine însumi ca ființă gânditoare, frământat de o mulțime de întrebări, am devenit atent la modul cum se exprimă oamenii, cum se comportă, de ce gândesc așa de diferit, de ce au reacții și comportamente uneori impredictibile și violente. În monotonia și simplismul vieții de la sat, redusă în cea mai mare parte la truda muncii fizice, mereu aceeași, repetată obsesiv, cu rare clipe de relaxare în zilele de sfârșit de săptămână și de sărbători, aveam senzația că spiritul îmi este încătușat într-o închisoare din care era greu de evadat.

Spectacolul naturii în cele patru anotimpuri era, indiscutabil, un dar pe care îl oferea viața la sat și, personal, l-am perceput în toată frumusețea și

sălbătăcia sa. Dar este suficientă admirația pentru natură pentru a evolua spiritual? Fără îndoială, este utilă, plină de învățăminte, dar nu suficientă. În acea perioadă, mi-am decis programul de instruire, pe care l-am respectat ferm de atunci și până astăzi, când scriu aceste rânduri. Voi supune aici discuției ceea ce am înțeles ca ultime concluzii privite din unghiul propriei experiențe de o viață și al surselor esențiale de cunoaștere, chiar dacă acestea nu coincid întotdeauna cu opiniile la modă. Am acest drept, clamat pe toate lungimile de undă, în numele democrației și al drepturilor omului, într-un „stat de drept”, nu-i așa?

De ce, dintre toți colegii mei din școala primară, din liceu și din facultate, am fost unul dintre cei care și-au pus aceste întrebări și au încercat să răspundă scriind, mi-e greu să știu. Probabil că aici se poate vorbi de ceea ce numim *destin*.

Vreau să cred despre mine că am fost un copil retras, înclinat mai mult spre școală și lecturi decât spre jocurile firești la vârsta copilăriei sau spre amuzamentele ieftine, care sunt inevitabile în marile colectivități și, poate, unele firești la vârsta primei tinereți. Priveam și atunci viața mai mult ca un adult decât așa cum o percepeau cei din jurul meu. Preocupările mele, diferite de cele ale colegilor, li se păreau acestora stranii și mult mai târziu, când am început să scriu, am fost înțeles. Pe cât era posibil, încercam să mă integrez în lumea vârstei mele, dar în mintea mea eram conștient că am altceva de realizat. Erau foarte puțini cei pe care i-am putut numi prieteni și cu care abordam câteva dintre preocupările mele.

În afară de câțiva dintre profesorii mei din școala generală, cred că pentru toți colegii, inclusiv din spitalele în care am lucrat, a fost o mare surpriză când am publicat *Inteligența materiei*, care a avut ecoul binecunoscut. Nimeni nu se aștepta, pentru că nu făceam zgomot în jurul meu. Mi-am atras multe invidii, mai ales de la unii colegi de breaslă, dar, privind acum în urmă, cred că a meritat efortul.

Privind în urmă, afirm, fără lipsă de modestie, că trăiesc satisfacția de a fi reușit să descriu, la nivelul posibilităților mele, desigur, cele două dimensiuni ale existenței: universul fizic, corespunzător corpului nostru fizic, prin *Inteligența materiei*, și universul spiritual, corespunzător entității noastre spirituale și eterne, prin *Mintea de dincolo*. Chiar și numai pentru atât și cred că merită să-ți dedici o viață!

În drumul meu spre devenire, spre cunoaștere, îi sunt dator în primul rând tatălui meu, care, în ciuda situației lui materiale foarte precare, a ținut „cu ghearele și cu dinții”, cum se spune, ca noi, băieții, să fim trimiși la studii superioare. A fost revanșa pe care și-a luat-o prin noi pentru frustrarea sa de a nu fi avut această șansă din cauza condițiilor sociale nefavorabile.

Grație voinței tatălui meu și, desigur, și istoriei, am știut din primii ani de școală că nu voi rămâne în sat, ci voi avea alt drum de urmat. Frații mei, cu mulți ani mai mari decât mine, erau deja studenți și, evident, era o certitudine și pentru mine ce cale voi urma.

Am decis atunci să studiez Medicina, pentru a avea înțelegerea bazelor fundamentale ale vieții,

care nu puteau fi însușite temeinic doar prin lecturi de cultură generală. În gimnaziu și în liceu am citit atât literatură autohtonă, cât și universală, din care la acea vreme se publica mult și la noi în țară.

Un alt sprijin în evoluția mea l-am avut din partea familiei, care m-a degrebat de multe dintre treburile casei. Recunoștința mea este adresată îndeosebi soției mele, care, dincolo de serviciul său în învățământ, și-a rezervat și timpul necesar transcrierii lucrărilor mele.

*

* *

Medicina a constituit pentru mine nu doar o profesie, ci și o posibilitate de a mă întâlni cu misterele existenței noastre într-o lume în care se pare că noi nu am dorit să venim, ci mai degrabă am fost trimiși sau aduși.

Îmi propun să răspund doar la câteva din noianul de întrebări care mi-au hrănit neliniștile spirituale:

- De ce există ceva în loc de nimic și de unde vine?
- Se poate imagina ce ar fi fost dacă nu era ceea ce este?
- De ce omul a fost singura ființă care a evoluat până la nivelul posibilității de a-și crea o civilizație dincolo de limitele naturii?
- Dacă știința academică susține că suntem doar rezultatul evoluției materiei, iar aceasta este lipsită de orice rațiune, de unde vin rațiunea și emotivitatea noastră? Mai clar, dacă atomii din care suntem făcuți nu au nici rațiune, nici culoare, nu

sunt nici calzi, nici reci, de unde vin însușirile cu care suntem dotați?

- Pot gândi atomii? De ce nu gândim toți la fel aceeași realitate?

- De ce seucid și se sinucid oamenii?

- De ce există suferința umană și o flagrantă inegalitate materială?

- De ce sunt războaie și astăzi, când ne credem atât de inteligenți și de raționali?

- În ipoteza creației divine, de ce suntem imperfecti, când admitem că Sursa este perfectă?

- Poate *evolua* ceva care este lipsit de rațiune, când „a evolua” înseamnă a exista *o intenție, o voință* de a merge doar înainte, iar *întâmplarea* evocată de teoria lui Darwin nu poate avea *doar* un singur sens? Mai clar, susținem că *întâmplarea* ne-a adus de la primat la om. De ce nu funcționează și invers „întâmplarea”, de la om la primat?

- Mai avem astăzi argumente pentru a susține ideea de divinitate?

- Poate ieși omenirea din actuala criză morală? Ce soluție există?

- Ce este Adevărul?

- Ce este Noua Spiritualitate?

*

* *

„Ce este Adevărul?”, l-a întrebat Pilat pe Iisus, voind să sublinieze că nimeni nu știe.

În termeni comuni, conceptul de Adevăr se raportează la redarea exactă a realității unui fenomen.

Dar ce este Realitatea? Există una singură sau fiecare om are o alta proprie, implicând subiectivismul

uman? În acest sens, sunt tot atâtea realități câți oameni capabili de raționament există.

În acord cu principiile fizicii cuantice, fiecare om își creează propria realitate în funcție de capacitatea de interpretare, de instrucția pe care o are și, mai ales, în funcție de interesele proprii sau de grup. Sub acest ultim aspect, două persoane aparținând unor grupuri cu motivare ideologică diferită vor vedea Realitatea complet diferit. Fiecare își afirmă Adevărul său, chiar dacă nu este decât unul convențional, la care este obligat să adere. Este situația partidelor politice, care au o motivare subiectivă dictată de interesele de grup.

Să recunoaștem că acesta nu este un Adevăr absolut, ci doar unul confecționat ad-hoc prin care se dorește cucerirea puterii într-o societate. Prin alternanța la putere, fiecare grup își proclamă adevărul său. Unde este Adevărul? La cei care înving, ne spune istoria, pentru că ei pot să o scrie. Morții nu pot vorbi.

Este cunoscută stratagema lui Procopius din Caesarea de a scrie o carte de istorie „oficială” despre viața lui Justinian publicată în timpul vieții acestuia și o alta, *Istoria secretă*, lăsată posterității.

Adevărul *adevărat* ar trebui să aibă o susținere științifică, dar este știința infailibilă?

Iată o abordare actuală a conceptului de Adevăr.

Dicționarele de filosofie definesc Adevărul ca acordul dintre gând și realitate sau, mai clar, este acordul dintre ceea ce vedem și ceea ce gândim (Didier Julia, *Dicționar de filosofie – Larousse*, Editura Univers Enciclopedic, 1999).

CUPRINS

ARGUMENT..... 13

INTRODUCERE..... 17

Capitolul I

SCURTĂ CONFESIUNE 25

Capitolul II

CONDUITE INTELIGENTE COMUNE

LA NIVEL COSMIC ȘI BIOLOGIC..... 41

Inteligența lumii vegetale • Altruismul copacilor
• Conduite inteligente în lumea păsărilor • Oameni
și păsări - aceleași conduite • Ciorile și ritualul de
înmormântare • Animalele au personalitate • Păsările
învață să cânte • Spiritele protectoare ale pădurilor
• Gândirea animistă • Frații noștri mai mici • Toate
animalele au suflet • Dumnezeu animalelor fără grai
articulat • Ultima schismă

Capitolul III

O ALTĂ VIZIUNE ȘTIINȚIFICĂ

ASUPRA PLANTELOR 63

Fiziologia plantelor demonstrează unitatea structurală
și funcțională a întregii lumi vii • Ca și noi, plantele se
mișcă • Heliotropismul plantelor • Plantele dorm? • O
surprinzătoare lecție de inteligență a naturii • Și plantele
dispun de microbiom • Putem vorbi de inteligență la
nivelul plantelor? • Inteligența unor bacterii nemuritoare
• Inteligența plantelor între antropomorfism și
antropocentrism • Nu suntem singurele ființe inteligente

Recomandăm și cărți

Capitolul IV **PROBLEMATICA CONȘTIINȚEI** **ÎN SECOLUL AL XXI-LEA..... 77**

Fiecare ființă își ajunge sieși • Poate genera conștiință o materie fără Conștiință? • Evoluția poate fi doar un sir de erori? • Este întâmplarea genială când creează două sexe diferite, dar complementare? • Abilități mai performante la unele specii care ne preced filogenetic • Dificila problemă a definirii Conștiinței • Inteligența la virusuri și bacterii • Unde poate fi sediul memoriei? • Unitatea conștiinței • Cine anticipează gândirea? • Superconștiința • Inteligența lumii fizice • Conștiința co-creatoare • Conștiința inimii • De la lumină la conștiință • Câmpul conștiinței • Prin simpla voință putem provoca și stopa ploaia? • Puterea fatală a Conștiinței Colective • Puterea distructivă a gândirii • Concluziile lui Dean Radin

Capitolul V **FIZIOLOGIA ȘI FILOSOFIA GÂNDIRII..... 109**

Chimia gândurilor noastre • Pelerina albă și cea întunecată a gândurilor noastre • Molecula moralei • Există o agresivitate a testosteronului? • Fericirea ca ideal • „Magia” cuvintelor • O inchiziție criminală • Noua Știință • Un pragmatism american. Miracolul Dispenza • La gânduri noi – rețele neuronale noi • Meditația ca instrument al schimbării modului de gândire • Vibrația cuvintelor • Nevoia de iertare • Chimia și câmpul nostru biologic • Atacul energetic al cuvintelor • Cuvinte careucid

Capitolul VI **RELIGIA ÎN LUMEA MODERNĂ..... 141**

Argumente în favoarea religiei • Lumina vie • Vindecările prin religie • Confruntarea dintre religie și medicină • Rugăciunea • Iubirea • Iertarea • Singurul antidot al urii este iertarea și iubirea necondiționată • Einstein despre religie • Visul premonitoriu sau

anticipativ • Lumea misterelor • Experiențele mistice • Constantele fizice care condiționează viața • Observații critice la adresa religiei • De ce persistă Răul în lume?

RELIGIA ȘI SPIRITUALITATEA..... 181

Capitolul VII **SCURT DISCURS DESPRE SIMȚUL MORAL** **ÎN CONCEPȚIA DARWINISTĂ ACTUALĂ..... 187**

POATE EXISTA O MORALĂ FĂRĂ RELIGIE?..... 193
Câinii și alte animale în postura de eroi • Ce nu vom ști niciodată • Continue căutări • Iluzia realității • Modelele sociale • Pledoarie pentru umanism • Cooperare în loc de competiție • Compasiunea

Capitolul VIII **CODUL ETIC AL CREIERULUI** **ȘI NOUA SPIRITUALITATE..... 207**

Capitolul IX **LECȚIILE EXPERIENȚELOR MORȚII CLINICE... 217**

Lecția EMC • Tabloul elementelor din EMC • „Vederea” nevăzătorilor • Întâlnirea cu cei plecați dincolo • Umbra celor nevăzuți • Tunelul dintre lumi • Întâlnirea cu Ființa de Lumină • Scara lui Iacob • „Judecata de Apoi” • Anticiparea viitorului • Lecția de iubire • Vindecarea din „cer” • Ce este Infernul? • Transformarea spirituală • Fizica cuantică din „cer” • Experiențe ale morții împărtășite • Studiul științific al experienței morții clinice. Argumente pro și contra • Experiența morții clinice, o experiență a conștiinței • Vederea prin spirit • Cele două realități ale existenței • Călătoriile extracorporale • Renașterea spirituală • Scepticismul științei materialiste și experiența morții clinice • Concluzii

Capitolul X	
CREIERUL UMAN - MARELE MIRACOL AL UNIVERSULUI.....	257
Condițiile nașterii unui copil • De la ostilitatea mamei la potențialul infrafracțional al viitorului adult • Cea mai mare parte a minții se clădește în primii 6-7 ani • Neurogeneza și neuroplasticitatea – fundamentul evoluției noastre • La idei noi, sinapse noi • Câteva detalii utile • Efectele microbiomului asupra creierului • Kilogramele în plus = creier cu volum redus • Rolul activității fizice • Alte efecte ale activității fizice • Nevoia de socializare • O experiență promițătoare pentru reîntinerirea creierului • Sunt viabili neuronii noi în grefele pentru regenerarea creierului? • Condițiile nefavorabile proceselor de neurogeneză și neuroplasticitate • De ce dormim • Este bine de reamintit • Neuroeducația	
ABILITĂȚI GENIALE ALE CREIERULUI UMAN....	289
Marea mobilitate a creierului • O posibilă explicație a dinamicii creierului • Contagiunea emoțională negativă • Ce este de făcut? • Scopul propus	
MEDITAȚIA	301
Mintea este viitor, corpul este trecut	

Capitolul XI	
RELAȚIA DINTRE CREIER ȘI INIMĂ ÎNTR-O DISPUTĂ ȘI O ABORDARE MODERNĂ	311
Inteligența inimii sau amintirile inimii • Intuiția • Coerența inimă-creier • Modalitățile de obținere a coerenței inimă-creier • Reziliența prin inimă	

Capitolul XII	
DE LA GÂNDIRE LA REÎNTINERIRE. DE CE MOARTEA ÎNTR-UN UNIVERS CUANTIC? ARTA DE A FI.....	329
De ce moartea într-un univers cuantic? • Teoriile actuale ale senescenței • Rolul nefast al radicalilor liberi • Pot	

exista ființe nemuritoare? • Teoria telomerilor. Telomerii tinereții	
FACTORUL PSIHOLOGIC	341
Gândirea pozitivă înseamnă viață lungă și tinerețe • Telomerii și stresul • Creierul și telomerii au nevoie de somn • Alți factori implicați în senescență	
REÎNTINERIREA ESTE POSIBILĂ	355
Experiențe promițătoare • Hrana longevității	
EXPERIENȚA LUI HIROMI SHINYA.....	359
Sfaturile lui Joseph Mercola	
SINTEZA	367
Grăsimea este preludiul tuturor bolilor cronice • Ce este de făcut pentru a respecta condițiile favorabile sănătății și longevității? • Decalogul sănătății și longevității	

Capitolul XIII	
ȘTIINȚA ÎNFRUMUȘTEAZĂ FEMEIA	375
Terapia cu Celule Stem • Implicarea telomerilor în fenomenul frumuseții feminine • Protejarea sistemului osos • Remediile necesare refacerii structurii oaselor • Nocivitatea sedentarismului pentru sistemul osos • Bătrânețea – o inversare a raportului mușchi/grăsime • Hormonul de creștere reface și mușchii • Neplăcerile celulei • Rolul aquaporinelor în procesul de slăbire • Remedierea căderii părului	

Capitolul XIV	
TIMPUL ALTFEL VĂZUT	401
Ce este Timpul? • Timpul newtonian	
EXTAZUL.....	409
TIMPUL PARALEL	411
EXTAZUL MISTIC.....	411
Timpul oniric • Timpul anticipativ (premonitoriu) • TimeWaver • Concluzie	